

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoR/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123351929
Dátum vydania rozhodnutia:	19.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123351929.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti Z. G., nar. XX. U. XXXX a L. G., nar. X. L. XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, Skuteckého 39, deti matky U. R. Š., nar. XX. U. XXXX, V. G. XXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., Bratislava, Ďumbierska 3F, IČO: 36 836 460, a otca U. L. G., nar. X. O. XXXX, V. V. M. XXXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s.r.o., Banská Bystrica, Komenského 14A, IČO: 36 862 461, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/96/2023, a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v štádiu odvolacieho konania, vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 12CdoP/122/2023, 12CoPno/5/2023, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 15. decembra 2023 sp. zn. 12CoP/122/2023, 12CoPno/5/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 17. júla 2023 č. k. 32P/96/2023-64 návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

1.1. Matka sa návrhom domáhala dočasného zverenia maloletej L. do jej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila zlým psychickým stavom maloletej, v dôsledku ktorého táto zle znáša odchod od matky. K návrhu pripojila lekárske správy.

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 360 ods. 1 a § 367 CMP. Po oboznámení sa s návrhom, prílohami, ako aj pripojenými spismi dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Konštatoval, že výkon rodičovských práv a povinností k maloletej bol naposledy upravený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 30. apríla 2021 č. k. 32P/149/2017-1254 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. októbra 2021 sp. zn. 16CoP/33/2021, ktorým bola maloletá L. spolu so svojim starším súrodencom, maloletým Z., zverená

do striedavej osobnej starostlivosti v týždňovom intervale. Zároveň súd upravil styk rodičov s maloletými deťmi počas vianočných a letných prázdnin. V danej veci ide o tretí návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa niektorý z rodičov domáha dočasného zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti. Súdu bola preto rodinná situácia dostatočne známa.

1.3. Matkou predložené lekárske správy neosvedčili nevyhnutnosť zmeny výchovného prostredia maloletej. Správa klinického psychológa, ani vyjadrenie matky, ani SMS správy maloletej adresované matke v čase pobytu maloletej v domácnosti otca nenاسvedčujú tomu, že by jej zo strany otca nebola poskytovaná riadna starostlivosť, že maloletá je v domácnosti otca v ohrození života, zdravia. Len samotné bezdôvodné odmietanie maloletej chodiť k otcovi nie je dôvodom zmeny rozhodnutia vo veci samej neodkladným opatrením. Súdu vzhľadom na známu rodinnú situáciu maloletej bolo zrejmé, že maloletá sa ocitla v boji medzi rodičmi, ktorí v rámci návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia spochybňujú rodičovské zručnosti druhého rodiča. Matka neprimerane zaťažuje maloletú psychologickými vyšetreniami v súvislosti so zabezpečením individuálneho štúdia maloletej a dosiahnutia dočasného zverenia maloletej do svojej dočasnej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie vzhľadom na rozporné tvrdenia rodičov v návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za potrebné nariadiť znalecké dokazovanie za účelom posúdenia vôle maloletej, výchovného prístupu rodičov, výchovného prostredia rodičov s ich porovnaním, čo by však presahovalo rámec účelu dokazovania pri nariadení neodkladného opatrenia. Apeloval preto na rodičov, aby preukázali schopnosť poskytnúť maloletej šťastné detstvo plné zážitkov, pretože žiadne súdne rozhodnutie rodičov nenaučí mať funkčný kooperujúci rodičovský vzťah a komunikáciu. Záverom poukázal, že v prípade preukázania podmienok v zmysle § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), môže súd v záujme maloletej pristúpiť aj k odňatiu maloletého dieťaťa z prirodzeného rodinného prostredia, ktoré vážne ohrozuje jeho vývoj alebo vývin a nariadiť maloletému dieťaťu za účelom diagnostiky pobyt v odbornom zariadení.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky uznesením z 15. decembra 2023 sp. zn. 12CoP/122/2023, 12CoPno/5/2023 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Na základe návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v štádiu odvolacieho konania nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne odovzdal do osobnej starostlivosti otca, upravil styk maloletej s matkou, povinnosť otca maloletú na stretnutie s matkou pripraviť, ako aj upravil spôsob náhradného stretávania pre prípad, že sa stretnutie s matkou nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť. Vo zvyšnej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletej zamietol. Otcovi uložil povinnosť podať do 30 dní od právoplatnosti uznesenia na príslušnom súde voči matke maloletých návrh na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletému Teodorovi zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a skonštatoval správnosť dôvodov v ňom uvedených (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že matka neosvedčila naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov, ani ňou tvrdené skutočnosti ohľadom zdravotného stavu maloletej. Správanie matky naznačuje, že chce maloletú izolovať od otca i vonkajšieho sveta. Odvolací súd mal z vyjadrení matky dojem, že jej konanie je kompenzáciou krívd z minulosti. Maloletá od septembra 2023 nenavštevuje školské zariadenie; nebol jej schválený individuálny plán vzdelávania, hoci sa oň matka snaží. Uvedené maloletej vyhovuje, podrobuje sa mu. Tak to vníma i jej starší brat Z.. Matka maloletú podrobuje lekárske vyšetreniam, čím ju traumatizuje. Tieto skutočnosti sú podľa odvolacieho súdu dôvodom, prečo nebolo možné návrhu matky vyhovieť, lebo by to nebolo v najlepšom záujme maloletej.

2.2. Odvolací súd rozhodol i o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia podanom v štádiu odvolacieho konania (§ 362 CMP). Po oboznámení sa s obsahom návrhu a pripojenými listinami dospel k záveru, že návrh otca je vo vzťahu k maloletej čiastočne dôvodný, preto mu vyhovel. Otcovi zároveň uložil povinnosť v zmysle § 336 CSP. Mal osvedčené, že matka od 1. septembra 2023 neumožňuje otcovi realizovať striedavú osobnú starostlivosť vo vzťahu k maloletej. Túto zadržíava vo svojej domácnosti, čím ju izoluje od otca i rovesníkov. Maloletá si v dôsledku správania matky napriek zamietnutiu žiadosti o individuálne vzdelávanie neplní povinnú školskú dochádzku žiačky 5. ročníka základnej školy. Tento spôsob výchovy má podľa odvolacieho súdu negatívny dopad nie len na jej

rozumové schopnosti, ale aj na celkový vývoj i vývin maloletej. Podľa vyjadrení základnej školy sa dieťa v škole rozvíja v každej oblasti, a to aj v sociálnej, aj emocionálnej. Učí sa rôznym schopnostiam a zručnostiam nevyhnutným pre fungovanie v živote. Škola môže za pomoci školského psychológa podporiť sociálne dozrievanie maloletej. Proces adaptácie žiaka je zvlášť dôležitý práve v 5. ročníku, ide o prechod z I. na II. stupeň základnej školy. Odvolací súd uzavrel, že matka takýmto výkonom rodičovských práv a povinností vystavuje maloletú negatívnemu vplyvu na ďalší vývin, ako i zdravotný stav. Prihliadnuc na zvrchovaný záujem maloletej, v danom prípade boli osvedčené skutočnosti vedúce k potrebe nariadiť neodkladné opatrenie na zabezpečenie záujmov maloletej, ktorým by inak hrozila ujma.

2.3. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 57, § 58 ods. 1 a § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu podala matka (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ust. § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Alternatívne navrhla, aby dovolací súd vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil a sám vo veci rozhodol tak, že maloletú dočasne zverí do osobnej starostlivosti matky a upraví styk maloletej s otcom.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľka oprela o tvrdenie, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je nedostatočné a nepredvídateľné. Odvolací súd opomenul obsah matkou predložených lekárskeho správ a neprihliadol na odporúčania odborníkov, aby boli rešpektované potreby maloletej. Matka súdu predložila množstvo komunikácií a zvukových nahrávok, z ktorých je zrejmé, že maloletá odmieta presun k otcovi. Súd sa týmito dôkazmi vôbec nezaoberal. Odvolací súd nedostatočne odôvodnil dočasné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca. V odôvodnení sa vôbec nezameral na posudzovanie najlepšieho záujmu maloletej ani riadne nekonkretizoval, v čom tento spočíva. Žiadnym spôsobom nekonkretizoval, v čom by mal záujem maloletej na obmedzení styku s matkou prevyšovať nad záujmom na riadny rodinný život a rovnocennú starostlivosť zo strany oboch rodičov. Z rozhodnutia nie je zrejmé, prečo odvolací súd považoval osobnostné predpoklady otca za vhodnejšie, resp. prečo bude napriek stanoveným diagnózam maloletej lepšie naplňať jej potreby.

4. Otec v písomnom vyjadrení k dovolaniu matky navrhol dovolanie odmietnuť a otcovi priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Poukázal, že dovolanie je v časti smerujúcej proti uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia v štádiu odvolacieho konania neprípustné, lebo nejde o rozhodnutie vo veci samej resp. o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Vo zvyšnej časti dovolania matka vyjadruje nesúhlas so skutkovými závermi a právnym názorom súdov oboch inštancií, čo nemožno považovať za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Matka doteraz nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutia a maloletú do dnešného dňa otcovi neodovzdala do osobnej starostlivosti, styk otca s maloletou sa nerealizuje žiadnym spôsobom. Otec bol preto nútený podať návrh na výkon súdneho rozhodnutia.

5. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu. Otec má vytvorené podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých upravenej v piatom diele prvej hlavy druhej časti CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 až § 77a CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania - matka, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania; dospel k záveru, že dovolanie

matky je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Matka prípustnosť podaného dovolania výslovne vyvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

11. Z judikatúry najvyššieho súdu (R 21/2018 a R 76/2018) vyplýva, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“, a/ alebo ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samu. Ide o prípady, kedy rozhodnutie o neodkladnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej, a zároveň na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Povedané inými slovami, rozhodnutiami, ktoré konzumujú vec samu, sú také, u ktorých sa nepredpokladá, že budú po ich vydaní dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci.

12. V posudzovanom prípade dovolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Na návrh otca podaný v odvolacom konaní nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne odovzdal maloletú do osobnej starostlivosti otca a uložil otcovi povinnosť podať návrh na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

13. Dovolací súd skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dospel k záveru, že pokiaľ ide o rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná.

14. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo v štádiu odvolacieho konania nariadené neodkladné opatrenie a maloletá bola dočasne odovzdaná do osobnej starostlivosti otca, nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Otcovi bola uložená povinnosť podať v zmysle § 336 CSP návrh na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, t.j. návrh vo veci samej. Neodkladné opatrenie má v danom prípade nastoliť určitý stav len dočasne, nenahrádza definitívnu ochranu poskytovanú rozhodnutím súdu vo veci samej. Za predpokladu, že otec v uloženej lehote podá návrh vo veci samej, až súdne rozhodnutie vydané v takomto riadnom mimosporovom konaní na základe vykonaného dokazovania a posúdenia najlepšieho záujmu maloletej bude tým, ktoré upravuje pomery účastníkov konečným a meritórnym spôsobom. Dovolací súd sa preto nemal možnosť zaoberať posudzovaním kvality odôvodnenia tej časti uznesenia odvolacieho súdu, ktorá sa týka dočasného odovzdania maloletej do osobnej starostlivosti otca, ani ďalšími v tejto súvislosti uplatnenými dovolacími námietkami matky.

15. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie matky v tejto časti odmietol ako procesne neprípustné

podľa § 447 písm. c) CSP.

16. Matka dovolaním napadla aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Dovolateľka tvrdila, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP došlo tým, že rozhodnutie je nepredvídateľné a nedostatočne odôvodnené. Odvolací súd opomenul obsah lekárskeho správ a nezaoberal sa ani ďalšími matkou predloženými dôkazmi.

17. V danom prípade ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia končí. Dovolací súd preto pristúpil k vecnému prieskumu tejto časti dovolania a cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k matkou namietaným procesným vadám.

18. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil, k čomu uvádza nasledovné.

19. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (resp. účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

19.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

19.2. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

20. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie nepresvedčivo odôvodnil, resp. že pri rozhodovaní o dôvodnosti návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia prihliadal na najlepší záujem maloletej spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti (nepreskúmateľnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožniac sa s odôvodnením odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinstančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva matky na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania matky, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie

jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami matky. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP v tejto súvislosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že sa matka s názormi súdov oboch inštancií nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti či nepredvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

21. Z odôvodnenia potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu (body 10. až 18.), ako ani z rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 16.) nevyplyva nezrozumiteľnosť, nepreskúmateľnosť, ani nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Je zrejmé, že súd prvej inštancie pri posudzovaní existencie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v procese osvedčovania dôvodnosti návrhu matky prihliadol na obsah matkou predložených lekárskeho správ, ako aj obsah komunikácie maloletej s matkou. Dospel k záveru, že lekárske správy neosvedčujú potrebu zmeny výchovného prostredia maloletej. Rovnako ani sms správy nenasvedčujú, že by maloleť zo strany otca nebola poskytovaná riadna plnohodnotná starostlivosť, resp. že by maloleť bola v domácnosti otca v ohrození života, zdravia. Len v takom prípade by podľa súdu prvej inštancie bola daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov dočasným zverením maloletej do osobnej starostlivosti matky. Súdy tiež celkom zjavne prihliadli na obsah zvukových nahrávok, z ktorých má vyplývať odmietavý postoj maloletej presúvať sa k otcovi. Uzavreli, že len samotné odmietanie maloletej chodiť k otcovi bez náležitého dôvodu nie je dôvodom zmeny rozhodnutia vo veci samej neodkladným opatrením. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti (či formálnosti) alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

22. Pokiaľ matka odvolaciemu súdu vytýkala vady v dokazovaní, dovolací súd v prvom rade konštatuje, že pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, ak sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej) a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie.

22.1. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýmto postupom súdu (§ 329 ods. 1 CSP) sa sleduje dosiahnutie účelu inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúce zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený.

23. Keďže dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, odvolací súd na základe odvolacích námietok matky (vychádzajúc z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z dôkazných prostriedkov predložených matkou) zisťoval najvýznamnejšie relevantné skutočnosti na nariadenie neodkladného opatrenia (odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov), pričom dôsledne vyhodnotil presvedčivosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z objektívneho hľadiska, ako aj skúmal, či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými bolo nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci podmienené (pozri bod 18. odôvodnenia napadnutého uznesenia). Postup odvolacieho súdu, ktorý osvedčenie, resp. neosvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia posudzoval len na základe obsahu spisu a v ňom založených listín, preto v kontexte vyššie uvedeného nemožno považovať za nesprávny.

24. V súvislosti s námietkou dovolateľky o pochybení odvolacieho súdu v procese dokazovania dovolací súd poukazuje aj na to, že súdna prax najvyššieho súdu je jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie matky aj v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

26. Posúdiac dovolanie matky podľa obsahu dovolací súd zistil, že matka namietala i nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom [dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP v spojení s § 432 CSP]. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním je rozhodnutím, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia [§ 357 písm. d) CSP], nie je podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie proti tomuto rozhodnutiu procesne prípustné.

27. Dovolací súd preto uzatvára, že dovolanie v posudzovanej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie matky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

28. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.